

Türkiye İMSAD 2016 yılı 3. Gündem Buluşmaları'nda
"darbeye karşı güç birliği" çağrısında bulundu

Türkiye İMSAD'dan ekonomiyi ve sektörü canlandıracak 5 öneri

Türkiye İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği (Türkiye İMSAD) tarafından düzenlenen 2016 yılının üçüncü Gündem Buluşmaları'nda ekonomi ve iş dünyası bakımından 15 Temmuz gecesi yaşanan darbe girişimi ve sonrası değerlendirildi. Toplantıda konuşan Türkiye İMSAD Yönetim Kurulu Başkanı F. Fethi Hinginar, ekonominin nasıl canlanacağını 5 maddede sıralarken, "İşimizin başındayız, üretmeye devam edeceğiz" dedi. Konuk konuşmacı KONDA Araştırma ve Danışmanlık Genel Müdürü Bekir Ağırdir ise, 15 Temmuz sonrası toplumsal dinamiklere temas ederek, dünyadaki ekonomik ve siyasi gidişata ilişkin değerlendirmelerini paylaştı. Merkezîyetçi devlet sistemi sürdürülebilir olmadığını ifade eden Ağırdir, "Dünya yeni bir döneme hazırlanırken, bütçe ve plan öngörülerine olası senaryoları da eklemeliyiz" dedi.

Türkiye İMSAD'ın yılda dört kez düzenlediği Gündem Buluşmaları etkinliğinin bu yıl üçüncüsü "15 TEMMUZ SONRASI TÜRKİYE –Toplumsal ve Siyasi Dinamikler–" temasıyla 22 Eylül Perşembe günü Ortaköy Feriye'de gerçekleştirildi. Türkiye İMSAD Yönetim Kurulu Başkanı F. Fethi Hinginar'ın açılış konuşmasını gerçekleştirdiği Gündem Buluşmaları'nda panel, Türkiye İMSAD Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Kenan Aracı moderatörlüğünde Türkiye İMSAD Ekonomi Danışmanları Prof. Dr. Kerem Alkin ve Dr. Can Fuat Gürlesel ile KONDA Araştırma ve Danışmanlık Genel Müdürü Bekir Ağırdir'in katılımıyla düzenlendi. 15 Temmuz darbe girişimi sonrası Türkiye'deki siyasal ve toplumsal dinamikler ve toplumun değişimlere tepki biçimleri ile darbe dinamiğini yaratan yapılar ve bundan sonrası için olası senaryolar gibi konular ele alındı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan Türkiye İMSAD Yönetim Kurulu Başkanı F. Fethi Hinginar, 15 Temmuz gecesi gerçekleştirilen darbe girişiminin halkın sağduyusu, demokrasiye inancı ve hukukun üstünlüğü ile atlatıldığını ifade ederek, yine de tüm sektörlerin temkini elden bırakmaması gerektiğini söyleyerek "işimizin başındayız, üretmeye devam ediyoruz, edeceğiz" mesajını yineledi.

Darbe girişiminin ardından Türkiye'nin kredi notunu düşüren S&P'nin yanlış karar verdiğine değinen Hinginar, "Türkiye İMSAD olarak 400'den fazla yabancı partnerimize ve kurumlara Türkiye'deki normalleşme süreci hakkında bilgi veren bir mektup göndererek ülkemizle ilgili yanlış imaj oluşmaması için gayret gösterdik. Hükümet ve Emlak Konut önderliğinde başlatılan kampanyalar da sektöre olumlu olarak yansıyor. Hükümetimizin aldığı yatırım kararlarına güveniyor ve destekliyoruz. İnşaat malzemesi sektörü olarak, üzerimize düşen görevleri yerine getirmeye hazırız" diyerek, olumsuz havanın etkisini düzeltmek için ülkenin büyük bir kararlılıkla yekvücut hareket ettiğine dikkat çekti.

Ekonomi nasıl canlanacak?

Türkiye'nin son yıllarda gösterdiği büyüme ve gelişmeyi hiç kimsenin gözden çıkarmayacağına değinen Hinginar, ekonomiyi canlandıracak önerilerini 5 maddede katılımcılarla paylaştı. Öneriler şöyle:

- Mevcut yapılarda tamir, tadilat, yenileme, değiştirme, iyileştirme amacıyla, hükümetler tarafından desteklenen Yenileme Pazarı oluşturulması, iç pazarın büyümesine oldukça katkı sağlayacaktır.
- Devam eden konutlardaki Kentsel Dönüşüm Projeleri gibi sanayi tesislerini kapsayacak Endüstriyel Bina Dönüşüm Projeleri'nin geliştirilmesi iç pazarın büyüme ve gelişimine katkı sağlayacaktır.
- Sanayi yatırımlarında inşa edilecek fabrika binaları ve tesislerin makine ve ekipman yatırımları gibi daha yüksek amortisman tabii tutulması ile sanayi tesislerinde çağdaş ve verimli bina yatırımları arttırılabilecektir.
- Eximbank teminat koşullarının iyileştirilmesi ile yurt dışı inşaat ve inşaat malzemeleri pazarının büyümesi sağlanabilecektir. İhracatı geliştirmek için sağlanacak iyileştirmelerle inşaat malzemesi sektörünün 25 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirme potansiyeli bulunmaktadır.
- Kentsel dönüşümde ortaya çıkan yasal boşlukların süratle giderilmesi için işbirliğine gidilmesi, inşaat sektörüne dönük yasal alt yapının süratle tamamlanması gerekmektedir. Yapı Yasası'nın acilen ele alınması ile inşaat sektöründeki muhtelif yönetmelikler arasında yaşanan karmaşa ve eksikliklerin giderilmesi sağlanacaktır.

Türkiye ucuz ve kalitesiz ithal ürün pazarına döndü

Yılın ilk yarısında gelen iç pazara dayalı rakamsal verilerdeki olumlu tablonun dış pazarda görülmediğine dikkat çeken Hinginar şunları söyledi: "Yılın ilk yarısında inşaat malzemeleri sanayi ihracatının yüzde 12,5 gerileyerek 7,79 milyar dolara kadar gerilediğini görüyoruz. İthalat ise, ihracatın aksine ilk yarıda yüzde 9,6'lık bir artışla 5 milyar doların üzerine çıktı. Bugün ithalat ile ihracat arasındaki ivmenin giderek daraldı. İlk yarı verilerine dayanarak değerlendirecek olursak, geçtiğimiz yıllarda yüzde 100'den fazla bir fark varken, bugün ihracat ile ithalat arasındaki farkın bu derece daralması salt sektörümüzün değil, Türkiye'nin kaybıdır. Biz, ithalata karşı değiliz, kalitesiz, standartlara uygun olmayan malzemelerin ithalatına karşı uyarıyoruz. Ne yazık ki, son dönemde yapılan birtakım yanlış düzenlemelerle Türkiye'ye ucuz ve kalitesiz malzeme ithalatı arttı. Konuyla ilgili gerekli düzenlemeler bir an önce yapılarak denetimler artırılmalıdır."

Prof. Dr. Kerem Alkin "Türkiye yılı derecelendirme notlarını kırmadan aşmaya çalışmalı"

Küresel ekonomiye ilişkin genel bir değerlendirme ile konuşmasına başlayan Türkiye İMSAD Ekonomi Danışmanı Prof. Dr. Kerem Alkin, FED açıklamaları, G20 Kirli Kur Savaşı, Çin ekonomisindeki büyüme tartışmaları, küresel emtia fiyatlarında gerileme, MENA'da terör gerilimi ve 15 Temmuz Darbe Girişimi olarak belirlediği gündem maddelerini açıkladıktan sonra piyasadaki son durumu şöyle özetledi: "Küresel ticarete AB ağırlığında bir gerileme yaşanırken, ABD'nin ağırlığında toparlanma gözlemleniyor. Çin ve Hindistan yükselişte. Rusya ise petrol fiyatları nedeniyle rol kaybetti. Türkiye'de ise ülkenin yakın ve Ortadoğu'ya yönelik ihracat hamlesi 2012 yılına kadar toparlanan petrol fiyatlarının da etkisiyle bir katkı sağlamıştı. Ancak 2014 yılı itibarıyla düşüşe geçen petrol fiyatları yakın coğrafyaya yapılan ihracatı olumsuz yönde etkiledi. Diğer yandan, önde gelen merkez bankalarının bilançoları genişlemeyi sürdürüyor. 14-15 Haziran'da yapılan toplantılarda FOMC üyelerinin 6'sı 2016'da bir kez faiz artışı, 9'u ise en az iki kez faiz artışı öngörüsünü ortaya koydu. 20-

21 Eylül toplantısında ise bu kez üyelerden 3'ü hiç faiz artışı öngörmezken 10'u yalnızca bir, 3 üye ise en az iki kez artışı öngördüğünü belirtti. Böylece 2017 faiz artışı olasılığı 3'ten 2'ye indi. Üyelerin beklenti ortalaması GSYH'da hala kuvvetli bir toparlanmaya işaret etmiyor. İşsizlikte gözlemlenen ılımlı iyileşmenin devam etmesi bekleniyor. Aynı zamanda çekirdek enflasyonda daha sert bir hareket beklentisi de bulunuyor. FED'in bu yıl için olası bir faiz artışı kararı, dolar-TL kurunu doğal olarak 2015 eylül ayında test ettiği seviyelere geri getirecektir. Bu nedenle temmuz ayında yılsonu için öngörülmüş olan 3,05 dolar kuru beklentisinin ağustos ayında 3,07'ye çıkmasını doğal karşılamak gerekiyor. Büyüme beklentileri ise yukarı yönde revize olmuş görünüyor."

Moody's'den yapılan açıklamaya da değinen Alkin, "Moody's'e göre Türkiye ekonomisinin 15 Temmuz hain darbe planının etkisini önemli ölçüde bertaraf ettiğini belirtti. Moody's'in Türkiye notunu kırmaması konusunda da kamu mali disiplini çok sağlam mesajlar vermeye devam ediyor. Büyümeyle ilgili olumlu mesajlar devam ederken, Türkiye'nin bu yılı derecelendirme notlarını kırmadan aşmaya çalışması çok önemli" dedi.

Can Fuat Gürlesel: "Yılsonu beklentisi ekonomide yüzde 3,5, inşaatta ise yüzde 4,5 oranında büyüme"

Son çeyreğe yaklaşırken 15 Temmuz darbe girişiminin ardından yılın ikinci yarısını değerlendiren **Ekonomi ve Strateji Danışmanlık Hizmetleri Başkanı Dr. Can Fuat Gürlesel**, "Son çeyreğe yaklaşıyoruz. Bu süreçte özet bir değerlendirme yapmak gerekirse şunu söyleyebiliriz. Türkiye'nin inşaat faaliyetleri ağustosta bir miktar geriledi. Ama eylül itibariyle bir miktar normalleşme olabileceğini düşünebiliriz. Bizim faaliyet endeksimizde göre ağustosta bir miktar toparlanma oldu. Biz bir önceki aya göre sorduğumuz için doğal olarak temmuzun kötü döneminden sonra ağustos bir miktar daha iyi geldi. Diğer yandan yurt içi siparişler daha durağan seyrediyor bu sene bizi sürükleyen yurt içi siparişler olduğu için bunu da bir miktar doğal karşılamak lazım. Ama bu da son çeyrekte artacaktır. İnşaat sektörünü son dönemde etkileyecek olan birtakım önemli unsurlar var. KDV'nin inmesi, kampanyalar, faizlerin inmesi gibi. Referans senaryo olarak bu ortalamada yüzde 3,5 oranında bir ekonomik büyüme bekliyoruz, ilk 6 ayda bu oran yüzde 4'tü. İnşaatta ise ilk 6 ay yüzde 6,9 – 7 oranında idi. Üçüncü çeyrekte biraz zayıflama olması çok normal ama yüzde 4 – 4,5 ortalama ile yılı kapatmamız çok olası" dedi.

Bekir Ağırdir: "Dünya yeni bir döneme hazırlanırken, bütçe ve plan öngörülerine olası senaryoları da eklemeliyiz"

Gündem Buluşmaları'nın konuğu olarak toplantıya katılan KONDA Araştırma ve Danışmanlık Genel Müdürü Bekir Ağırdir ise, 15 Temmuz darbe girişiminden yola çıkarak, genel olarak toplumlarda yaşanan bu tür gündemleri meydana getiren dinamiklere dikkat çekti. Ağırdir yönetsel açıdan yalnızca plan ve bütçelerle değil, hayata aynı zamanda senaryolarla hazırlanmak gerektiğini belirterek, bu şekilde öngörülemeyen durumların daha kolay üstesinden gelineceğini ifade etti.

Bu koşulları yaratan dinamikleri anlatan Ağırdir, bu meselenin toplumsal, siyasal ve küresel olmak üzere üç tarafı bulunduğuna dikkat çekerek, toplumsal yönü hakkında özetle şunları söyledi: "Toplumsal kısımda eğitim önceliklidir. Bir an önce devletin eğitimi özel sektör, dersane ya da cemaatlerin elinden alıp, sosyal ve politik anlamda eğitimi üniversite son sınıfa kadar her bir çocuğun

ayağına götürecektir reformu yapması gerekmektedir. Toplumsal anlamda ikinci konu ise sivil toplum kuruluşlarıdır. Bu sistemlerde parayı izleyen bir düzen, sistem ve mali denetim eksikliğinin giderilmesi gerekir. Dayanışma temelli örgütlenme, vakıf geleneği Türklerin icadıdır ancak buralarda toplanan paraların takibi “öngörülemezlik” ağına düşmemek için elzemdir. Bir diğer konu ise aidiyetlik meselesidir. Bu ülke kentli bir ülke. Yüzde 84’ü kentlerde yaşıyor. Resmi tanımı köy olan kesim yalnızca yüzde 7’dir. Ama kent demek bir şeyi açıklamıyor. Çünkü şöyle kritik bir mesele var; nüfusun yüzde 50’si 11 metropolde bir arada yaşıyor. Bu Uşak ile İstanbul’daki hayatın aynı olmadığı anlamına gelir. Eğer toplumsal ve hukuki mekanizmalarımız tamam değilse o zaman toplum kendi içgüdüleri içinde bu meselelere kendince çözüm buluyor.”

Merkeziyetçi devlet sistemi sürdürülebilir değildir

Siyasal anlamda devlet yapısının bir diğer önemli unsur olduğuna dikkat çeken Ağırır, merkeziyetçi devlet sisteminin sürdürülebilir olmadığına dikkat çekerek, “Nasıl ki bir işadamı bütün varlığını ve sermayesini tek bir kasaya kilitlemiyorsa, merkezi yapı bir devlet sisteminde de siyaset büyük kasayı ele geçirmiş demektir. Bu kadar merkeziyetçi güç keyfilik üretir, çete üretir, tarikatçılık üretir, yolsuzluk üretir. Bu gücün ayrıştırılması gerekmektedir. Diğer yandan devletin personel sistemi de değişmelidir. Böyle bir düzen partizanlık ve yandaşlığı beraberinde getirir. Üçüncü mesele ise şöyle özetlenebilir. Devlet nizamımızın temel tanımı şudur; devlet hayatı düzenlemek için var değildir, devlet hayatı denetlemek için vardır. Ortada böyle bir güç olduğunda devlet dini de yönetmek ister. Dolayısıyla devletin hep makbul vatandaşları olmuştur, makbul din adamları ve makbul din anlayışı olmuştur. Bunu var ettiğiniz sürece o günün makbul tarikatı, cemaati kimse onlara yol verirsiniz. Devletin dini yönetmek arzusunu genlemediğiniz sürece, din ve devleti gerçekten ayırmadığınız sürece bu problemler olur. Dolayısıyla toplum ve devlet kadar önemli bir diğer mesele de siyasettir. Türkiye siyasi kültüründe müzakere esas değildir, münakaşa ve münazara esastır. Bu nedenle Türkiye’de gerçek anlamda bir devlet, yönetim ve hukuk reformu yapılması gerekmektedir” dedi.

Dünyada büzüşme ve ulus devletlere dönüş yaşanıyor

Küresel gelişmeleri de irdeleyen Bekir Ağırır, dünyanın yepyeni bir düzene geçtiğini ancak bu düzenin altyapısından gelecek vizyonuna kadar pek çok bilinmezi olduğuna dikkat çekerek şunları söyledi: “Sanayi toplumu sonrası, bilgi toplumu gibi çeşitli adlar koyduğumuz bambaşka bir hayat yaşanıyor artık. Bu hayatın ne ekonomik ne siyasi ne de toplumsal sistemi henüz kurulmadı. Amerika’daki, Rusya’daki ya da Türkiye’de yaşanan krizlerin sebebi de budur. Dolayısıyla insanlığın bugünkü meselesi henüz bilgi toplumunun Marx’ını, Freud’unu, Weber’ini ya da Keynes’ini bilgi model ve teorilerini üretememiş olmamızdır. 90’lardaki küreselleşme, demokratikleşme, AB gibi konular başka bir heyecanla konuşuluyordu. Obama’nın seçim heyecanı, bu bilgi toplumunun lideri geliyor heyecanından kaynaklanıyordu. Ama bugün insanlık bu çözümü bulamadığı gibi bu yeni hayatın ürettiği problemlerle baş edememektedir. O yüzden de bütün dünyada yeniden bir büzülme, ulus devletlere geri dönüş, yeniden güvenlikçi politikalara geri dönüş gibi başka bir sonuç ortaya çıkıyor. Trump ya da Putin’i var eden koşullar bunlardır. Bir diğer konu ise ekonomik ağırlık, bir güç kayması var. Bugünkü var olan üst yapıların kapasitesi, bugünkü ekonomik yapıyı yönetmeye yeterli gelmiyor. Yeni dengelere ve bu yeni dengelerin yeni kurum ve kurallarına ihtiyacımız bulunuyor. Bunlar oluşmadığı için ekonomide ve siyasette bir güç kavgası yaşanıyor. Üçüncü mesele ise bu küreselleşme tartışmasından sonra dünya artık tek bir dünya oldu diye varsaydık. Ama gördük ki

Amerika'nın ne felsefi olarak, ne siyasi ne de kapasite olarak böyle bir arzusu ve niyeti yok. Bu nedenle önümüzdeki mesele yeni dünyanın lideri kim olacak kavgasıdır. Yeni bir denge oluşacak ama bunun ne zaman, nerede ve nasıl olacağını bilmiyoruz. Dolayısıyla Suriye meselesi de Arap Baharı, enerji sorunu ya da İsrail vb. gibi gündemler yeni dünyanın provasından ibarettir. O yüzden konuştuğumuz aslında yalnızca kendi iç problemlerimiz değildir.”

Türkiye İMSAD Hakkında

Kuruluşundan bu yana geçen 31 yılda, Türk inşaat sanayini gerek yurt içinde gerekse yurt dışında temsil eden bir sivil toplum örgütü olan Türkiye İMSAD'ın, 32 sektör derneği, 81 sanayici firma ve 11 paydaş kurum üyeleriyle birlikte, pazarda 21 binden fazla noktaya etkin bir şekilde ulaşmaktadır. Sürdürülebilir büyüme için yurt içinde ve yurt dışında işbirlikleri geliştiren Türkiye İMSAD, iç pazardaki gelişmeleri yakından izlemekte ve ihracatta ulaşılan başarının artarak sürdürülebilmesi için, dış pazarları yakından takip etmektedir. Türkiye İMSAD, inşaat sektörünün çok önemli grupları olan 30 farklı alt sektörü temsil etmektedir. Avrupa Yapı Malzemeleri Konseyi CPE'nin yönetim kurulunda olan, 2011 yılında Brüksel, 2015 yılında ise Kamerun temsilciliğini kuran, sektörel projeler yürüten, raporlar yayınlayan Türkiye İMSAD, Avrupa Komisyonu'nun fonladığı birçok projeye de liderlik etmektedir.